

Řešení problému menstruační chudoby

6.5.2025 - Miroslav Hřebecký, Jana Münzbergerová | EDUin

Je také vhodné, aby v každé kabince dívčích WC byly umístěny odpadkové koše a dívky byly vedeny k tomu, aby nevhazovaly použité vložky do kanalizace. Kromě řešení ucpané toalety to přináší i osobní komfort. Ne všechny dívky vyhodí vložku do společných košů bez rozpaků.

Všichni si v práci, ve škole, v restauraci potřebujeme dojít na WC, a jestliže na něm není toaletní papír, je to spíš výjimečná situace, která nás zaskočí, než obvyklý stav. Nemyslíme na to, že si ho máme nosit z domova. A stejné to má být i s menstruačními pomůckami. Některé procesy našeho těla prostě nejsou otázkou volby.

Tak jako si toaletní papír z WC nikdo domů neodnáší (nebo jen minimálně), tam, kde vložky na veřejné toalety umístili, se nepotvrdilo, že by si je dívky odnášely domů. Nebo jen minimálně a poskytovatelé, tedy školy, jejich zřizovatelé či zaměstnavatelé to nepovažují za problém. Nepotvrdily se ani obavy z nepořádku a rozhazování pomůcek.

Inspirací nám mohou být státy, kde je tento program již běžnou součástí školního života. Jedná se například o Nový Zéland, Velkou Británii nebo Finsko.

Zkušenosti máme i z České republiky, a to nejen z výzkumů mezi veřejností či projektů neziskových organizací. Jedná se i o velká města, například Ostravu či Brno, která se rozhodla menstruačními pomůckami své školy vybavit. A samozřejmě o nemálo jednotlivých škol, které svým žákyním vložky poskytují.

Dochází zčásti i k odnášení balíčků vložek z toalet do domovů sociálně slabých, školám ani městu to nijak nevadí. Vnímají to jako efektivní způsob, jak vyrovnávat nerovnosti ve společnosti, pomáhat držet lidskou důstojnost a zároveň transparentně projevovat solidaritu. Při terénním šetření EDUin v jedné ze zapojených ostravských škol v rozhovoru s ředitelkou vyplynulo, že volně dostupné menstruační potřeby nejčastěji využívají dívky z rodin samoživitelek a z nepodnětných rodin, kde se rodiče příliš o své děti nestarají.

Přestože menstruační vložky nejsou nijak nákladné, přece jen jde při jejich zajištění o nezanedbatelnou částku, s níž běžný rozpočet školy nepočítá. Jeví se jako logické, že pomůcky by hradili svým školám zřizovatelé v rámci provozního rozpočtu, ale s těmi o tom systematicky nikdo nejedná.

Zbývá tedy věřit, že než dojde k dohodě na úrovni systému, budou obce a města financovat školám zásoby menstruačních pomůcek a podpoří tak nejen školní docházku dívek z ohrožených skupin, ale i psychickou pohodu všech. Podle zkušeností Ostravy, která vložky zajišťuje do svých škol, je kvalifikovaný odhad nákladů na jednu žákyni 2. stupně 300 Kč ročně. Navýšení příspěvku škole umožní řešit problém zacíleně a velmi efektivně.

Článek vyšel v Řízení školy 20. března 2025.

<https://www.eduin.cz/clanky/reseni-problemu-menstruacni-chudoby>